

ФУНКЦІЇ ТА РОЛЬ АУДИТУ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Нестеренко О.¹, Ставерська Т.²,

¹д. е. н., професор, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

²к. е. н., доцент, Державний біотехнологічний університет

Однім з базових векторів утворення комплексної політики сталого розвитку підприємства має стати розширення функцій аудиту. Політика сталого розвитку повинна:

- відповідати соціо-еколого-економічним цілям господарської діяльності підприємства;
- забезпечувати встановлення взаємозв'язку між глобальними цілями стратегії сталого розвитку та корпоративними;
- включати зобов'язання для кожного підрозділу підприємства щодо виконання відповідних вимог для реалізації цілей сталого розвитку;
- бути документально підтвердженою, доступною для впровадження, доведеною до відома співробітників підприємства шляхом проведення відповідних тренінгів та консультацій співробітниками відділу внутрішнього аудиту;
- відкритою для всіх зацікавлених сторін;
- містити вимоги щодо відповідальності всіх осіб, чий дії впливають на екологію, економічну активність і соціальний прогрес;
- передбачати стійкий, збалансований підхід до економічної діяльності, при забезпеченні збереження навколишнього середовища і досягнення соціального прогресу.

З позиції досягнення цілей сталого розвитку функції аудиту інтегрованої звітності необхідно розглядати з двох сторін: по-перше, як засіб управлінського консультування та розробки відповідних рекомендацій як вищому керівництву, так і персоналу структурних підрозділів, а з іншого – як інструмент перевірки достовірності даних бухгалтерського обліку, фінансової звітності та не фінансових показників екологічної та соціальної діяльності та здійснення стратегічного аналізу, планування і контролю за досягненням показників в рамках концепції сталого розвитку. Ці функції діють в рамках принципів сталого розвитку (обережність управління, гармонія діяльності підприємства і навколишнього середовища, розвиток наукомістких технологій, виховання нових особистісних якостей, орієнтація на систему екологічних цінностей) та дозволяють фахівцям відділу внутрішнього аудиту управляти фінансово-господарськими та соціо-екологічними операціями, контролювати розвиток внутрішніх бізнес-процесів підприємства і прогнозувати вплив на бізнес-модель змін зовнішнього середовища з метою забезпечення сталого розвитку торговельного підприємства.

Відповідно означеним принципам та функціям, внесок внутрішнього аудиту в досягнення цілей сталого розвитку доцільно розглядати в розрізі спроможності даної системи сприяти виконанню наступних завдань:

- аналіз поточного стану підприємства на базі показників інтегрованої звітності (сукупність показників фінансово-господарської діяльності, включаючи екологічні та соціальні);
- розробка рекомендацій для вищої ланки управління стосовно складових корпоративної програми сталого розвитку;
- розробка загальних вимог до стратегії сталого розвитку конкретного підприємства, виходячи з його поточного стану та бачення майбутнього;
- розробка на основі загальних вимог внутрішнього регулюючого документу – положення сталого розвитку; імплементацію в діяльність підприємства вимог і положень стандарту сталого розвитку;
- розробку програми сталого розвитку, з конкретизацією цілей і завдань в кожному напрямку (економічному, екологічному, соціальному);
- розробка в рамках бізнес-моделі підприємства плану підвищення соціо-екологічної відповідальності;
- надання різним групам стейкхолдерів інформації щодо реалізації принципів сталого розвитку;
- моделювання фінансових та нефінансових показників інтегрованої звітності;
- перевірка дотримання підприємством принципів сталого розвитку;
- моніторинг результативності діючої на підприємстві системи забезпечення досягнення цілей сталого розвитку;
- розробка програми виявлення, оцінки та мінімізації внутрішніх і зовнішніх ризиків сталого розвитку підприємства;
- розробка на підприємстві концепції та принципів системи відповідального інвестування;
- діагностики впливу діяльності підприємства на навколишнє та соціо-економічне середовище;
- розробка політик охорони навколишнього середовища, охорони праці та сприяння підвищенню якості життя працівників;
- розробка форм інтегрованої звітності торговельного підприємства, спрямованих на підвищення корпоративної соціальної та екологічної відповідальності.

Вирішуючи поставлені завдання в галузі сталого розвитку, аудит інтегрованої звітності систематизує фінансово-господарську діяльність за важливими з точки зору сталого розвитку аспектам, синхронізує внутрішні процеси зі стадіями розвитку і масштабами підприємства. Також аудит дозволяє вибудувати гармонійні взаємини зі стейкхолдерами і знайти баланс між їхніми інтересами і стратегічним напрямком розвитку підприємства. При цьому, необхідно зауважити, що реалізація політик, які спрямовані на досягнення загальної концепції сталого розвитку, є складним аналітичним процесом, для якого аудиторі використовують такі методи, як економічний аналіз, математичне моделювання, статистичні дослідження, планування. Ефективність цих методів безпосередньо залежить від здатності пов'язати, зіставити бажані результати в плані сталого розвитку підприємства з показниками фінансово-господарської діяльності підприємства, його ресурсними можливостями, наведеними в інтегрованому звіті. Таку взаємодію здатний проілюструвати саме інститут аудиту, який, крім економічного бачення концепції сталого розвитку підприємства, здатний оцінити особливості виконання норм законодавства вітчизняного та міжнародного законодавства в економічному, соціальному, екологічному, податковому, юридичному та інших аспектах.

Список використаної літератури:

1. Nesterenko O., Zhyliakova O., Staverska T. Adaptation of Ukrainian legislation in the field of audit regulation to european requirements. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2021. Вип. 2 (34). С. 34 – 43
2. Nesterenko, O. (2017) "Methodological aspects of forming an integrated accounting policy" [Metodologichni aspekty formuvannja integhrovanoji oblikovoji polityky] Economic strategy and prospects for trade and services, No. 2 (26), pp.29-44.
3. Prokopenko O., Korchevska L., Shulga M., Zakharchenko A., Staverska T., Sydorov Y. Adaptation Of The Development Of Ecological Entrepreneurship. International Journal Of Scientific & Technology Research (IJSTR). 2020. Vol. 9, Issue 03. Pp. 1112–1115. URL: <http://www.ijstr.org/research-paper-publishing.php?month=mar2020>